

Küldetésnyilatkozat

Bevezetés

Főiskolánk egyéni szint képvisel a magyarországi teológiai főiskolák sorában. Neve – *Sola Scriptura* (egyedül az Írás) *Teológiai Főiskola* – négy alapvető információt közvetít.

Utal arra, hogy az oktatás középpontjában a Biblia áll a maga történelembe ágyazottságában, eszmerendszerével és hatástörténetével. Utal továbbá a hermeneutikai irányzatra, az írásmagyarázati elvre is, amely a bibliai tárgyak oktatásánál érvényesül. A bibliai iratok eszmei tartalmának feltárásánál tényyszerűségekre törekszünk, ezért az önértelmezés, a belső magyarázati elvek figyelembevétele alapszempontról. A *teológiai* megjelölés arra utal, hogy a bibliai eszmék összefüggő rendszerbe foglalása is cél, amelyhez hozzákapcsolódik a kitekintés a keresztény teológiatörténet egészére. A Biblia a kereszténység egyetemesen vallott, elismert ősforrása. Mivel ez az iratgyűjtemény áll a kutatás és az oktatás középpontjában, a főiskola által folytatott képzések alapvetően nem felekezeti jellegűek.

Intézményünk egyházi fenntartású, ez azonban nem jelent felekezeti kötöttségeket és elvárásokat, mivel a fenntartó felekezetnek (Keresztény Advent Közösség) is a biblikus teológia a történelmi gyökerekből eredő öröksége, továbbá alapelve a lelkiismereti szabadság tiszteletben tartása és az ezen alapuló nyitottság.

A főiskola részidejű, levelező tagozatos képzése felekezeti vagy világnézeti hovatartozástól függetlenül nyitott mindazok számára, akik felsőfokú ismereteket kívánnak szerezni a Bibliáról. A főiskola nappali tagozatos teológia szakán folyik csupán olyan képzés, amely a teológus-lelkész utánpótlást is hivatott szolgálni a fenntartó egyház számára. A kötelező tárgyak itt is az alapvető biblikus teológiai képzést nyújtó tárgyak, éppúgy, mint a részidejű, levelező tagozatos képzésnél. A szabadon választott tárgyak kategóriájában itt szerepelnek egyes speciálisan felekezeti jellegű tárgyak (pl. *Az adventmozgalom története, Egyházszervezet és gyülekezetgondozás*).

A továbbiakban a főiskola említett négy jellegzetességét ismertetjük kissé részletesebben. Ezenkívül a főiskola oktatói karával kapcsolatos kívánalmakról, valamint egyes képzéseinek a rendeltetéséről szólnak.

A főiskolán folyó képzés fő jellegzetességei

1. A teológiai tudományok közismerten négy fő ágra oszlanak: *biblikumok* (ó- és újszövetségi teológia), *rendszeres teológia*, *egyház történeti teológia*, *gyakorlati teológia*. A hagyományos teológiai oktatásban a *biblikumok* az oktatás egyik részterületét jelentik csupán. A mi oktatási struktúránkban a *biblikumok* foglalják el a fő helyet.

Kérdésként merülhet fel, hogy az ilyen Biblia-centrikus teológiai oktatás kitölt-e egy nyolc féléves, 240 kredites teológiai képzést. A bibliai iratgyűjtemény önmagában hatalmas irodalom, a bibliai történelem mintegy két évezredet ölel fel, amely számos ponton összekapcsolódik a világi történelemmel. A Biblia hatástörténete önmagában is monumentális tematika, minthogy sok szállal kötődik az egyetemes művelődéstörténethez, egészen korunkig terjedően.

A *rendszeres teológia* is fontos része az oktatásnak, de biblikus megközelítésben. A rendszeres teológiai tárgyak oktatása során általában teológia-, illetve dogmatörténeti információk teszik ki a tananyag jó részét, azaz terjedelmes az értelmezéstörténet ismertetése az egyes témáknál. Főiskolánkon a bibliai eszmék tartalmának mélyebb tanulmányozása, valamint a bibliai gondolatrendszer egészének átfogó ismeretéhez segítség az oktatás fő célja. Mintegy függeléként tekintünk ki a teológiatörténeti összefüggésekre, főként egyes témák nevezetes vitatására az évszázadok során (pl. a krisztológia, az eredendő bűn, a predestináció, vagy a szabad akarat témakörében).

Emellett természetesen egyetemes egyháztörténetet is tanítunk, valamint gyakorlati teológiai tárgyak is szerepelnek a tematikában, főként a szabadon választható tárgyak kategóriájában.

2. Amint utaltunk rá, a főiskola *Sola Scriptura* neve a bibliai hermeneutika tekintetében követett irányzatra is utal, vagyis arra az írásmagyarázati elvre, amely a *biblikumok*-hoz tartozó tárgyak oktatásánál érvényesül.

Ismeretes, hogy a „*sola Scriptura*” elv a 16. századi reformáció idejéből származik. A reformátori teológiát haladó tudományosság jellemezte. Fontosnak tartották a pontos jelentés megállapítását az írásmagyarázatnál, egyrészt az eredeti nyelv alapján, valamint a történeti háttér feltárása által, másrészt a szövegösszefüggés megvizsgálása és átgondolása révén. Józan racionalitással közelítettek tehát a Bibliához.

Később, a felvilágosodás szellemi áramlatának hatására kialakult a keresztény teológiában az úgynevezett *történetkritikai irányzat*. Ez az írásmagyarázati módszer szinte egyeduralmukodóvá lett mintegy a 20. század utolsó harmadáig, noha az elfogult, szélsőséges racionalizmus, ami jórészt jellemezte, mindenképpen idejétmúlt szemlélet. Néhány évtizede sok bírálat éri már a történetkritikai módszert a tudományos teológiát művelők körén belül. Többen kísérleteznek azzal, hogy új megközelítést kezdeményezzenek.

Azt az írásmagyarázati elvet, amelyet a főiskola követ, *eszmei-grammatikai-történeti* módszernek lehetne nevezni leginkább. Ez azt jelenti, hogy a Biblia eszmei tartalmának, belső gondolati összefüggéseinek feltárása az elsődleges cél, a megfelelő nyelvi, történelmi, régészeti információk keretében, korrekt tényszerűsége törekedve.

3. A főiskola tehát a fenti értelemben vett *Biblia-tudomány* – vagy úgy is mondhatjuk, hogy *biblikus teológia* – kutatását, fejlesztését és oktatását tekinti küldetésének. A bibliai eszmék és gondolatrendszer tanulmányozása megkívánja mind a logikai készséget, mind pedig az érzékeny, szinte művészi látásmódú szemléletet, avagy a „mélyhallás” képességét. Mint említettük, a hallgatók ismerkednek az egyetemes keresztény teológiatörténettel is, továbbá a bibliai eszmék tágabb hatástörténetével, a művelődéstörténet és a bibliai/keresztény eszmék összefüggéseivel, s ezenkívül az egyetemes vallástörténettel is. Mindez fejleszti az összehasonlító, elemző, rendszerező, kritikai gondolkodás készségét. A hallgatókat arra biztatjuk, hogy főiskolai tananyagot illetően – és az élet más területein is – önállóan gondolkodjanak, személyes vélemény kialakítására törekedjenek.

A biblikus teológia művelésének fontos fóruma a főiskola azonos nevű folyóirata is, amely 1999 óta, töretlen folyamatoságban, minden negyedévben megjelenik.

A főiskola levelező Teológia szakára való jelentkezések folyamatosan jellemző viszonylag magas száma (átlagosan 100 fő) tanúsítja, hogy az ilyen jellegű teológiai képzés iránt komoly társadalmi érdeklődés van. A főiskola ennek a társadalmi igénynek a kielégítését is küldetésének tekinti.

4. A Biblia-centrikus teológia egyfajta, sajátos értelemben vett ökumenizmushoz teremt alapot, mivel a bibliai iratgyűjtemény minden keresztény felekezet által elismerten a kereszténység ősforrása. Ezenkívül a szekularizált gondolkodású, az elkötelezett vallásosságtól távol álló hallgatók számára is kedvező a főiskolán folyó oktatás jellege, mert az sohasem agitatív vagy elkötelező jellegű, hanem informatív, ismeretközlő. Az oktatók nem igénylik a hallgatóktól személyes azonosulásukat a tananyaggal, nem kérik ezt számon a vizsgákon, sőt szívesen meghallgatják az eltérő véleményt is. A személyes lelkiismereti szabadság tiszteletben tartása alapelv a főiskolán.

Hozzátehetjük még a fentiekhez, a fő jellegzetességek felsorolásához, hogy főiskolánk elvi alapon nem vesz igénybe állami támogatást a működéséhez, tekintettel arra, hogy képzései legnagyobbbrészt a hitéleti képzés kategóriába tartoznak. A fenntartó egyháznak is elvi álláspontja, hogy hitéleti tevékenységhez nem vesz igénybe állami támogatást. A főiskola működéséhez az anyagi fedezetet a fenntartó egyház havi keretösszeggel való támogatása, a levelező tagozatos és a szakirányú továbbképzéseken résztvevő hallgatók költségtérítései, valamint a Spalding Teológiai Képzésért Alapítvány biztosítja.

Az oktatói karra vonatkozó kívánalmak

A főiskola küldetésértelmezéséből következik, hogy olyan oktatói kart kívánunk felépíteni, amelynek tagjai azonosulnak a főiskola alapszemléletével és alapelveivel. Emellett nemcsak a felsőoktatási törvény által megkívánt képzettség, tudományos fokozatok és a kutatómunkában való részvétel szempontjait tartjuk szem előtt az oktatók kiválasztásánál, hanem a jó előadókészséget és a lelkiismeretességet az oktatói munka során, valamint a jó kontaktusteremtő képességet a hallgatókkal való kapcsolattartásban.

Az egyes képzések rendeltetése

1. Biblia-oktató szak – Ez a szak már csak kifutó szak főiskolánkon (ebben a tanévben már csak 3. és 4. évfolyam van). Nem hitéleti képzésnek, hanem Biblia-ismeretet, valamint a vele összefüggő művelődéstörténeti ismereteket közvetítő világi szaknak szántuk. A MAB Hit- és Vallástudományi Bizottságával folytatott konzultáció, valamint a felsőoktatás bolognai folyamattal kapcsolatos átalakítása nyomán ezt a szakot megszüntettük. Hasonló rendeltetésű képzést a *szabad bölcsészet vallástudomány szakiránnyal* bölcsészeti alapképzés keretében szeretnénk folytatni a jövőben, amennyiben a 2007-ben beadott szakindítási kérelmünket a MAB jóváhagyja.

2. Teológia szak – A teljes idejű, nappali tagozatos képzésnél a 3. és 4. évfolyam még főiskolai képzésnek minősül, az 1. és a 2. évfolyamon viszont már alapképzés folyik (240 kredites, 8 féléves képzés). Részidejű, levelező tagozatos képzést csak a 2006/2007-os évben indítottunk ezen a szakon, tehát 1. és 2. évfolyam van még csak. Ennek a szaknak a rendeltetése az előbbieken alapján egyértelmű: felsőfokú alapképzés a biblikus teológia témakörében, amint erről a szak honlapon is megtalálható képesítési és kimeneti követelménye tájékoztató. Bár ez a szak a hitéleti képzés kategóriájába sorolható, a főiskolán művelt Biblia-tudomány jellegéből következően ezt a szakot elvégezhetik olyan hallgatók is, akiktől ugyan távol áll bármilyen hitélet, de átfogó és pontos ismereteket kívánnak szerezni a keresztény/bibliai teológiáról, felekezeti elkötelezettségtől függetlenül.

3. Bibliikumok szakirányú továbbképzés – Ez a 120 kredites, 4 féléves képzés *bölcsészeti képzés* teológus és bölcsész diplomával rendelkező hallgatók számára nyitott. Az a rendeltetése, hogy a *bibliikumok* témakörében az alapképzésen túl még elmélyültebb és specializáltabb képzést nyújtson bölcsészeti, eszmetörténeti megközelítésben. Ez a szakirányú továbbképzés állandó ösztönzést jelent a további kutatásra és fejlesztésre az oktatói kar számára is. Célkitűzés a meghirdetett tematikák folyamatos frissítése, a kínálat folytonos bővítése.

4. Biblia-alapú lelkigondozás szakirányú továbbképzés – Ez a 60 kredites, 2 féléves hitéleti képzés, teológus, Biblia-oktató, hittanár és hitoktató diplomával rendelkező hallgatók számára nyitott. Rendeltetése a speciálisan bibliai alapelvekre épülő lelkigondozás témakörökre felbontott, gyakorlatias oktatása, amint erről a honlapon olvasható képesítési és kimeneti követelmény is tájékoztat. Itt is hozzáfűzzük azt a megjegyzést, hogy a képzés hitéleti kategóriába sorolt ugyan, de a hallgatókat arra igyekszünk felkészíteni, hogy alkalmasak legyenek a segítségnyújtásra a vallástalan vagy a biblikus szemlélettől eltérő vallási meggyőződésű emberek esetében is, a lelkiismereti szabadság teljes tiszteletben tartásával.